

Lieta C-683/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 14. novembris

Iesniedzējtiesa:

Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (Spānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 10. oktobris

Prasītāja:

Encarna

Atbildētājs:

Elías

Pamatlietas priekšmets

Nepilngadīga bērna aizgādības tiesību savstarpējās vienošanās procedūra – Kopīga vecāku atbildība – Lūgums par piespiedu izpildi – Fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi – Personas datu apstrādes likumība procedūras kontekstā – Nodošana, kas nav balstīta uz datu subjekta piekrišanu vai Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par interpretāciju – LESD 267. pants – Valsts prakses saderība ar Regulu (ES) 2016/679 – Personas datu nodošana, kas nav balstīta uz datu subjekta piekrišanu vai Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem – Lūgums par Eiropas Savienības darbību – 16. panta 1. punkts – Personas datu aizsardzība – Eiropas Savienības Pamattiesību harta – 7., 8., 24., 47. un 52. pants – Stambulas konvencija – 48. panta 1. punkts – Eiropas Cilvēktiesību konvencija – 8. pants

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai ar tiesas veikto pušu, kā arī bērnu un pusaudžu personas datu nodošanu vecāku koordinātoram un atļauju piekļūt to personas datiem, kas tiek apstrādāti trešo personu (tostarp veselības aprūpes) datnēs, bez tiesiskā vai normatīvā regulējuma, tiek pārkāpts Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas (ES) 2016/679 6. panta 4. punkts?
2. Vai gadījumā, ja tiesa varētu nodot pušu, bērnu un pusaudžu personas datus, vai tad tiesas veiktā šo datu nodošana vecāku koordinātoram būtu pretrunā LESD 16. pantam un Hartas 7. pantam (privātās un ģimenes dzīves neaizskaramība), Hartas 8. pantam (personas datu aizsardzība) un Hartas 52. pantam (tiesību un principu piemērošana un interpretēšana)?
3. Vai datu nodošana vecāku koordinātoram bez bērna iepriekšējas uzklaušīšanas šajā jautājumā un bez bērna interešu izvērtēšanas ir saderīga ar Regulas (ES) 2016/679 6. panta 4. punktu saistībā ar Hartas 24. pantu?
4. Vai tas, ka dati par bērnu tiek nodoti vecāku koordinātoram, lai pieņemtu lēmumus, kas ietekmē vecāku atbildības un/vai aizgādības un/vai saskarsmes tiesību īstenošanu, gadījumos, kad pastāv vardarbības situācija, ir pretrunā Stambulas konvencijas 48. panta 1. punktam, kas aizliedz izmantot piespiedu alternatīvus konfliktu risināšanas līdzekļus, saistībā ar Hartas 7. un 24. pantu?
5. Vai gadījumā, ja tiesa var nodot pušu personas datus un ja šādas nodošanas rezultātā vecāku koordinātoram izmaksas ir obligāti jāsedz pusēm, jo tās piespriež tiesa, pat tad, ja tām ir piešķirta bezmaksas juridiskā palīdzība, tad tas ir pretrunā Hartas 47. pantam (tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību)?

Atbilstošās starptautiskās un Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) (turpmāk tekstā – “Regula 2016/679”) 6. panta 4. punkts

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 7., 8., 24., 47. un 52. pants

Eiropas Cilvēktiesību [un pamatbrīvību aizsardzības] konvencijas 8. pants

Stambulas konvencijas 48. panta 1. punkts

Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību komitejas Vispārējais komentārs Nr. 14 (2013)

Atbilstošās valsts tiesību normas

2018. gada 5. decembra *Ley Orgánica 3/2018 de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales* [Konstitutīvā likuma 3/2018 par personas datu aizsardzību un digitālo tiesību nodrošināšanu] (turpmāk tekstā – “KL 3/2018”) 8. pants.

Ley Orgánica del Poder Judicial [Konstitutīvā likuma par tiesu varu] 236.d pants

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 *Encarna* k-dze un *Elías* k-gs bija partnerattiecībās no 2017. gada vidus līdz 2019. gada novembra beigām. 2017. gadā viņiem piedzima meita vārdā Marija.
- 2 Pēc šķiršanas *Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona* [Barselonas Pirmās instances tiesa Nr. 19, Spānija] 2020. gada 16. jūnijā nolēma noteikt vecāku atbildību (kopīgu) par nepilngadīgo abiem vecākiem un *Encarna* k-dzei – aizgādības tiesības.
- 3 2020. gada 28. jūnijā, veicot izmeklēšanu saistībā ar Marijas slepkavības mēģinājumu, *Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp* [Trempas Izmeklēšanas tiesa Nr. 1, Spānija] grozīja nepilngadīgās aizgādības tiesību režīmu, piešķirot to *Elías* k-gam, un noteica *Encarna* k-dzei aizliegumu tuvoties *Elías* k-gam un to meitai, kā arī sazināties ar tiem.
- 4 2021. gada 30. aprīlī *Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona* pasludināja spriedumu, ar kuru tā apstiprināja savstarpēji saskaņoto aizgādības tiesību režīmu, kas tika panākts starp *Encarna* k-dzi un *Elías* k-gu attiecībā uz Mariju, un atstāja spēkā *Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp* izdoto ierobežojošo rīkojumu.
- 5 2023. gada 20. martā *Encarna* k-dze iesniedza *Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona* prasību par 2021. gada 30. aprīļa sprieduma piespiedu izpildi pret *Elías* k-gu, uzskatot, ka viņš neievēro šī sprieduma noteikumus. *Elías* k-gs iesniedza iebildumu pret *Encarna* k-dzes piespiedu izpildes prasību, ko pēdējā apstrīdēja. Turklāt *Encarna* k-dze lūdza tiesu steidzami iecelt vecāku koordinātoru, lai veicinātu un atjaunotu viņas un *Elías* k-ga savstarpējās attiecības.

Pamatlīstas pušu galvenie argumenti

- 6 *Elías* k-gs iebilst pret *Encarna* k-dzes lūgumu iecelt vecāku koordinātoru, pamatojoties uz to, ka tas nav pieņemams un ka, ja tiesa to apmierinātu, tas izraisītu viņa neaizsargātību un tiktu pārkāptas viņa pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.
- 7 *Encarna* k-dze apgalvo, ka pastāv vecāku konflikts, kas ietekmē abu vecāku attiecības ar bērnu. Viņas attiecības ar Mariju aprobežojas ar vizītēm tikšanās

vietā, tāpēc par lietām, kas saistītas ar meitu, viņa var uzzināt tikai no *Eltas* k-ga, kuram ir piešķirtas aizgādības tiesības. Tomēr viņš nesazinās ar *Encarna* k-dzi, pieņem vienpusējus lēmumus un slēpj no viņas medicīnisku un ikdienas informāciju par *iMariju*, lai gan viņiem ir kopīga vecāku atbildība.

- 8 Prokuratūra uzskata, ka tiesai būtu jāieceļ vecāku koordinators, lai veicinātu attiecības starp Marijas vecākiem. Tā arī uzskata, ka nav lietderīgi uzdot otro prejudiciālo jautājumu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 9 Vecāku koordinators formai nav tiesiskā regulējuma ne Katalonijas tiesībās, ne vispārējās Spānijas tiesībās. Dažas ģimenes lietu tiesas izvēlas to izmantot, ja vecāku atbildības, aizgādības tiesībvai saskarsmes režīma īstenošana starp vecākiem rada konfliktus. Dažkārt tiesas piespriež vecāku koordinators iejaukšanos vardarbības gadījumos starp vecākiem vai pret bērnu, nedodot pusēm vai bērnam iespēju tikt uzklautam un bez iespējas apstrīdēt vecāku koordinators vai iebilst pret tā iecelšanu.
- 10 Pēc iecelšanas vecāku koordinators darbojas ar tiesas rīkojumu, taču bez jebkādiem papildu juridiskiem vai normatīviem regulējumiem un bez nepieciešamības saņemt pušu piekrišanu vai uzklaut bērnu. Vecāku koordinators pakalpojumus apmaksā vecāki, pat ja tiem ir piešķirta bezmaksas juridiskā palīdzība.
- 11 Kad tiek iesaistīts vecāku koordinators, parasti tiesa izdod rīkojumu par tā iecelšanu pēc sprieduma pasludināšanas. Šo uzdevumu parasti veic persona, kura ir apmācīta psiholoģijā, mediācijā vai sociālajā darbā un nav tiesas darbinieks. Tās uzdevums ir iepazīties ar situāciju ģimenē un regulēt spriedumā noteiktā aizgādības tiesību, saskarsmes vai vecāku atbildības režīma izpildi, lai spētu pieņemt lēmumus, kas ietekmē bērna ģimenes dzīvi.
- 12 Lai atvieglotu atbilstošo funkciju izpildi, vecāku koordinators ir piekļuve identifikācijas datiem, ko ģimene ir iesniegusi tiesai ģimenes lietas izskatīšanai. Tai ir arī tiesības piekļūt, *inter alia*, bērna medicīniskajiem un skolas datiem un sazināties ar aģentūrām, iestādēm, ārstniecības iestādēm, skolām un citām personām, lai gūtu ieskatu visos ģimenes vienotības un paplašinātās ģimenes datos, ko tā uzskata par nepieciešamiem, tostarp konfidencialiem datiem, piemēram, medicīniskai informācijai.
- 13 KL 3/2018 paredz iespēju nodot personas datus, lai īstenotu mērķus, kas ir tieši saistīti ar datu nosūtītāja un saņēmēja likumīgajām funkcijām, ja ir sniegta piekrišana un nodošana ir atļauta ar likumu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka gan vecāku koordinators iejaukšanās, gan pušu un bērnu datu nodošana ir juridiski apšaubāma, jo tā nav balstīta uz attiecīgo personu piekrišanu un nav likumīgi atļauta. Tāpēc tā uzskata, ka šāda prakse varētu būt pretrunā pamattiesībām uz

personas datu aizsardzību, kas noteiktas Regulas 2016/679 6. panta 4. punktā, lasot to Hartas 7., 8., 47. un 52. panta gaismā.

- 14 Iesniedzējtiesa uzskata, ka datu nodošana vecāku koordinatoram, neveicot bērna interešu izvērtēšanu vai iepriekšēju bērna uzklaušānu, varētu būt Regulas 2016/679 6. panta 4. punkta, saistībā ar Hartas 24. pantu, pārkāpums.
- 15 Turklāt šāda datu nodošana vardarbības situācijās starp vecākiem vai pret bērnu varētu būt pretrunā Stambulas konvencijas 48. panta 1. punktam, kas aizliedz izmantot piespiedu alternatīvus konfliktu risināšanas līdzekļus, lasot to Hartas 7. un 24. panta gaismā.
- 16 Visbeidzot, šī tiesa uzskata, ka tas, ka vecākiem ir jāmaksā tiesas noteiktās izmaksas par vecāku koordinatoru, pat gadījumos, kad tiem ir piešķirta bezmaksas juridiskā palīdzība, varētu pārkāpt Hartas 47. pantā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.

DARBBA VERSIJA